

Brus Romée (11) tekent luchtkastelen

'Het meest lastige
is het gevoel
van **alleen zijn**'

Brus Romée (11) tekent luchtkastelen

'Het meest lastige is het gevoel van **alleen zijn**'

Praten is niet voor iedereen even makkelijk. Zo is Romée (11), zus van een broer met het syndroom van Down en autisme, geen prater. Ze vindt het lastig om te vertellen hoe het echt met haar gaat. Luisteren kan ze heel goed. Er is weinig wat ze niet hoort. En daarom zitten er heel veel gedachten in haar hoofd, vertelt ze. Gedachten over nu en ook over hoe het in de toekomst zal gaan.

R

omée – ze bezoekt vandaag een workshop voor Brussen – weet hoe *broers en zussen van ...* zich kunnen

voelen. Het meest lastige is het gevoel van alleen zijn, zegt ze. Er zijn maar weinig mensen die begrijpen hoe het is om brus te zijn. Ook op school weten de kinderen en leerkrachten niet hoe het echt met haar gaat. Ze laat vaak niet zien hoe ze zich voelt. En hierover praten wil ze liever niet. Er wordt eigenlijk ook niet naar gevraagd.

Ondanks dat Romée geen prater is, wil ze een grote wens delen. "Ik zou heel graag een filmpje willen maken over een meisje zoals ik. Een meisje dat zich alleen voelt. Die heeft dan net zo'n broer als ik. En dan wordt er een grote bijeenkomst georganiseerd in de aula van school. Op die bijeenkomst komen allemaal kinderen die net als ik denken dat ze alleen zijn. Uit het hele land. En als ze dan allemaal bij elkaar zijn, zien ze mijn filmpje en dan weten ze dat ze niet alleen zijn." Romée straalt als ze dit vertelt. De woorden volgen elkaar in snel tempo

op. Ze lijkt het voor zich te zien. Trots kijkt ze voor zich uit.

Stapje opzij

Veel brussen cijferen zichzelf weg omdat ze veel rekening houden met hun ouders en de zorg om het bijzondere kind, aldus Marianne Oude Nijhuis, orthopedagoge. Ze willen niet dat hun ouders het nóg moeilijker krijgen. Brussen zijn, net als andere kinderen, loyaal aan hun ouders. Ze doen een stapje opzij. Sommige brussen

"Normale broer zou ik niet meer willen"

schamen zich voor hun bijzondere broer of zus, wat vaak gepaard gaat met een gevoel van schuld. Er gaat tijd overheen om te accepteren dat het bij hun thuis anders loopt. "Daarom is het delen van ervaringen en behoeften zo belangrijk," vertelt Marianne Oude Nijhuis, die de workshop Luchtkastelen verzorgt. "Dit bevordert de eigen ontwikkeling van de brus en ook het

acceptatieproces. Voor zowel de kinderen als de ouders.”

Luchtkastelen

De kinderen ontmoeten elkaar vijf middagen op een plek, midden in de natuur. Omringd door rust, ruimte en dieren. Samen met haar stagiaire Ruben, helpt Marianne de kinderen om hun wensen, zorgen en behoeften in beeld te brengen. Hiervoor maakt ze gebruik van het ‘Handboek Luchtkastelen bouwen voor Kinderen’ van Barbara Tammes. Alle aandacht is op hén gericht, op deze plek waar vrij gesproken kan worden over de problemen waar ze tegenaan lopen, hun verlangens en zeker ook de mooie momenten die ze in hun bijzondere gezin meemaken. Marianne nodigt de kinderen uit om zich bewust te worden van hun eigen behoeften. “Wat heb jij nodig?”; “Wat zou jij graag anders willen?”; “Wat is jouw verlangen?” – om deze vragen gaat het. Door verschillende thema’s aan te raken, wil Marianne de kinderen handvatten bieden.

Tekenen helpt hier bij. Vandaag tekenen de kinderen in hun Luchtkasteel een eigen plek. Daar kun je je even terugtrekken, als je alleen wilt zijn. Een plek waar je je veilig voelt wanneer het lastig voor je is. Tijdens het tekenen vraagt

Marianne aan de kinderen wat die eigen plek nodig heeft. Ze richten hun luchtkastelen steeds verder in. Lodewijk (7), zijn broer heeft autisme: “Er komt een dubbeldekkerbank, een dubbeldekertafel en een dubbeldekkerbad. Voor ál mijn vrienden. Mijn broer mag er ook komen, 1 keer per week.”

Alles kan

Er zijn geen grenzen, alles kan. De kinderen bepalen de regels. Het enige wat ze nodig hebben is hun fantasie. Die fantasie zorgt voor nieuwe ideeën, die door de ontspannen sfeer bovendrijven. Het valt natuurlijk niet altijd mee om ontspannen te zijn. Daarom doet Marianne samen met de kinderen een ontspanningsoefening. Deze oefening kunnen de kinderen ook thuis gebruiken, als ze een keer boos of verdrietig zijn.

Tijdens het tekenen wordt besproken of de brussen thuis een eigen plek hebben en hoe deze plek er kan komen. De kinderen kunnen dit niet alleen. Daar hebben ze hun ouders voor nodig. Juist met hen je leven delen is belangrijk. Voor kinderen en ouders.

Marianne legt uit dat samen praten over wensen, problemen en gebeurtenissen kan helpen om

acceptatieproces. Voor zowel de kinderen als de ouders.”

Luchtkastelen

De kinderen ontmoeten elkaar vijf middagen op een plek, midden in de natuur. Omringd door rust, ruimte en dieren. Samen met haar stagiaire Ruben, helpt Marianne de kinderen om hun wensen, zorgen en behoeften in beeld te brengen. Hiervoor maakt ze gebruik van het 'Handboek Luchtkastelen bouwen voor Kinderen' van Barbara Tammes. Alle aandacht is op hén gericht, op deze plek waar vrij gesproken kan worden over de problemen waar ze tegenaan lopen, hun verlangens en zeker ook de mooie momenten die ze in hun bijzondere gezin meemaken. Marianne nodigt de kinderen uit om zich bewust te worden van hun eigen behoeften. “Wat heb jij nodig?”; “Wat zou jij graag anders willen?”; “Wat is jouw verlangen?” – om deze vragen gaat het. Door verschillende thema's aan te raken, wil Marianne de kinderen handvatten bieden. Tekenen helpt hier bij. Vandaag tekenen de kinderen in hun Luchtkasteel een eigen plek. Daar kun je je even terugtrekken, als je alleen wilt zijn. Een plek waar je je veilig voelt wanneer het lastig voor je is. Tijdens het tekenen vraagt

Marianne aan de kinderen wat die eigen plek nodig heeft. Ze richten hun luchtkastelen steeds verder in. Lodewijk (7), zijn broer heeft autisme: “Er komt een dubbeldekkerbank, een dubbeldekkertafel en een dubbeldekkerbad. Voor ál mijn vrienden. Mijn broer mag er ook komen, 1 keer per week.”

Alles kan

Er zijn geen grenzen, alles kan. De kinderen bepalen de regels. Het enige wat ze nodig hebben is hun fantasie. Die fantasie zorgt voor nieuwe ideeën, die door de ontspannen sfeer bovendien. Het valt natuurlijk niet altijd mee om ontspannen te zijn. Daarom doet Marianne samen met de kinderen een ontspanningsoefening. Deze oefening kunnen de kinderen ook thuis gebruiken, als ze een keer boos of verdrietig zijn. Tijdens het tekenen wordt besproken of de brussen thuis een eigen plek hebben en hoe deze plek er kan komen. De kinderen kunnen dit niet alleen. Daar hebben ze hun ouders voor nodig. Juist met hen je leven delen is belangrijk. Voor kinderen en ouders. Marianne legt uit dat samen praten over wensen, problemen en gebeurtenissen kan helpen om

elkaar te laten weten wat je nodig hebt. “Je mag best zeggen wat je dwars zit. Het is niet erg om te vertellen waar je aan denkt. Alleen als je van elkaar weet wat je bezighoudt, kun je rekening met elkaar houden. Wanneer er niet over

“Brussen net zo bijzonder als hun broer of zus”

gebeurtenissen gesproken wordt, bestaat de kans dat kinderen zelf dingen gaan invullen, waardoor ze zich meer zorgen gaan maken.”

Schatkist

“De brussen zijn natuurlijk net zo bijzonder als hun broers en zussen. Want als je de ruimte krijgt om jezelf te zijn, gaat er een schatkist open. Een schatkist met juwelen in de vorm van de mooiste gedachten en wensen van sterke kinderen. Als deze kinderen de kans krijgen om die gedachten en wensen te delen met hun omgeving, ontstaat iets moois. Door te delen, kun je de kwaliteit van je leven vermenigvuldigen.” •

Inspiratie

Inspiratiebronnen voor het hoofdartikel waren ook de volgende twee uitgaven.

'Broers en Zussen van Speciale en Gewone kinderen', Frits Boer (2014), LANNOO CAMPUS Houten, ISBN 9 789020 975901

In 'Broers en zussen van speciale en gewone kinderen' beschrijft prof. dr. Frits Boer de invloed die het opgroeien met een speciale broer of zus heeft op de broer-zusrelatie. Vanuit een theoretisch kader krijgt de lezer zicht op de betekenis van de positieve – en problematische gevolgen voor de gezinsrelaties.

'Broers en Zussenboek', Anjet van Dijken (2013), LANNOO CAMPUS Houten ISBN 9789401408844

Anjet van Dijken, zelf zus van een blinde en verstandelijk gehandicapte broer, geeft in haar boek een indruk van hoe het is om bruis te zijn. Aan de hand van interviews met andere brussen beschrijft zij welke thema's een grote rol spelen in het leven van brussen.

KORTINGSBON

Koop nu het *Broers- en zussenboek* met 20% jubileumkorting

U betaalt tijdelijk slechts € 15,99 ipv € 19,99

Broers- en zussenboek
Anjet van Dijken
ISBN 978 94 014 0884 4

Deze korting is geldig t/m 11-03-2015.
Kortingscode 902-12895. Lever deze bon in bij de boekhandel
of bestel via www.lannocampus.nl